

ข้อมูล & ความรู้

ชื่อเรื่อง

การประยุกต์ใช้รูปแบบการประเมินผลกระทบต่อสุขภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กรณี การควบคุมการประกอบกิจการอู่ซ่อมรถ เทศบาลตำบลศิขรภูมิ อำเภอศิขรภูมิ จังหวัดสุรินทร์

ชื่อผู้เขียน/ผู้จัดทำ/ผู้วิจัย/เจ้าของผลงาน

ศมกานต์ ทองเกลี้ยง สมชาย แซ่มชุกกลิ่น ศิริภาพร ภูโยฤทธิ์ อารยา อินตะ

วัตถุประสงค์

เพื่อประยุกต์ใช้ รูปแบบการประเมินผลกระทบต่อสุขภาพ (HIA) ในการผลักดันให้เกิดข้อเสนอแนะหรือข้อตกลงร่วมกันเกี่ยวกับการควบคุมการประกอบกิจการอู่ซ่อมรถ

รูปแบบการศึกษา

ศึกษาตามขั้นตอนของการประเมินผลกระทบต่อสุขภาพ (HIA) ซึ่งประกอบไปด้วย 5 ขั้นตอน โดยมีผลการศึกษาดังนี้

1) ขั้นตอนการกลั่นกรอง โดยได้จัดประชุมเพื่อรับทราบข้อมูลเบื้องต้นและรับฟังข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะรวมทั้งข้อมูลทั่วไป สิ่งคุกคามสุขภาพ ผลกระทบต่อปัจจัยกำหนดสุขภาพ และกลุ่มผู้ได้รับผลกระทบจากอู่ซ่อมรถ **2) ขั้นตอนกำหนดขอบเขตการศึกษา** โดยการจัดประชุมผู้เกี่ยวข้องและผู้มีส่วนได้เสียในพื้นที่ ซึ่งสรุปขอบเขตการศึกษาได้ดังนี้ ประชากรที่ศึกษา ได้แก่ ผู้ประกอบการอู่ซ่อมรถ จำนวน 25 ราย และประชาชนที่อาศัยอยู่ใกล้อู่ซ่อมรถในเขตเทศบาลตำบลศิขรภูมิ ภายในรัศมี 150 เมตร จำนวน 100 ครัวเรือน เก็บข้อมูลโดยการสำรวจและสัมภาษณ์ผู้ประกอบการอู่ซ่อมรถ และสัมภาษณ์ประชาชน ระยะเวลาในการศึกษา ตั้งแต่เดือนมกราคม – กันยายน 2561 **3) ขั้นตอนการประเมินผลกระทบต่อสุขภาพ** โดยการเก็บรวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูลตามที่กำหนดไว้ในขอบเขตการศึกษา ซึ่งผลการศึกษาพบว่า ประชาชนที่พักอาศัยอยู่ใกล้กับอู่ซ่อมรถได้รับความเดือดร้อนหรือเหตุรำคาญจากอู่ซ่อมรถ ร้อยละ 40.4 โดยส่วนใหญ่เกิดจากเสียงดังจากการเร่งเครื่องยนต์ และเขม่า/ควันพิษจากท่อไอเสีย ร้อยละ 89.5 และพบว่ามีเสียงดังจากการเร่งเครื่องยนต์มีระดับความรุนแรงของผลกระทบระดับมากที่สุด ร้อยละ 8.6 และมีความคิดเห็นว่า อู่ซ่อมรถส่งผลกระทบต่อ ร้อยละ 32.0 โดยผลกระทบด้านบวก ได้แก่ มีอุปกรณ์ใกล้ชุมชน/ทำให้สะดวกในการเดินทาง เกิดการจ้างงานในชุมชน/ทำให้คนในชุมชนมีงานทำ มีรายได้ ส่วนผลกระทบด้านลบ ได้แก่ เสียงดังจากการทดสอบรถหรือการเร่งเครื่องยนต์ มีกลิ่นเหม็น/กลิ่นสารระเหย/ควันรถ และทัศนียภาพไม่น่าดู สำหรับกิจการอู่ซ่อมรถ ทั้ง 25 แห่ง พบว่า สภาพพื้นที่ส่วนใหญ่ยังไม่ถูกสุขลักษณะ เช่น ยังไม่มีการป้องกัน ควบคุมหรือบำบัดกลิ่น อากาศเสีย จากการประกอบกิจการ ไม่มีห้องสำหรับพ่นสีและอบสีโดยเฉพาะ ไม่มีบ่อพัก บ่อตกไขมัน/น้ำมัน และการบำบัดหรือการปรับปรุงคุณภาพน้ำเสียจากการประกอบกิจการก่อนระบายลงสู่แหล่งน้ำสาธารณะ ห้องส้วมไม่ถูกสุขลักษณะ ไม่มีสถานที่สำหรับเก็บรักษาวัตถุดิบและสถานที่จัดเก็บสารเคมีที่ใช้ในการประกอบกิจการแยกออกจากพื้นที่อื่นๆ เครื่องมือ เครื่องใช้ และอุปกรณ์ยังจัดเก็บไม่เป็นสัดส่วน ไม่มีระบบสัญญาณเตือนเพลิงไหม้และเครื่องดับเพลิงตามที่กฎหมายกำหนด และในกรณีที่มีการเปลี่ยนถ่ายน้ำมันเครื่องพบว่าอู่ซ่อมรถส่วนใหญ่มีการเก็บน้ำมันเครื่องที่ใช้แล้วหรือน้ำมันหล่อลื่นไว้ในถัง 200 ลิตร เพื่อรอจำหน่าย ผลการตรวจวัดสิ่งแวดล้อมในอู่ซ่อมรถ พบว่า ฝุ่นละอองขนาดเล็ก (PM_{2.5})

ส่วนใหญ่มีค่าอยู่ระหว่าง 11-20 ไมโครกรัม/ลบ.ม. และ 21-30 ไมโครกรัม/ลบ.ม. ผลการตรวจวัดแสง ส่วนใหญ่มีความเข้มแสงอยู่ระหว่าง 101-500 ลักซ์ ผลการตรวจวัดเสียง ส่วนใหญ่มีค่าอยู่ระหว่าง 65.1-70 เดซิเบลเอ และผลการตรวจวัดสารอินทรีย์ระเหยง่าย (VOCs) ส่วนใหญ่มีค่าอยู่ระหว่าง 0.1-2 ppm **4) ขั้นตอนการจัดทำรายงานและข้อเสนอแนะ** เป็นการนำข้อมูลจากขั้นตอนการประเมินผลกระทบต่อสุขภาพมาจัดทำเป็นรายงานผลการศึกษาและจัดทำข้อเสนอแนะ และนำเสนอข้อมูลผลการศึกษาผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากอู่ซ่อมรถ โดยได้จัดประชุมผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและผู้เกี่ยวข้อง เพื่อนำเสนอข้อมูลการศึกษาในพื้นที่ และรับฟังข้อคิดเห็น ข้อห่วงกังวล ข้อเสนอแนะ และมาตรการลดผลกระทบจากอู่ซ่อมรถ รวมทั้งมาตรการด้านสุขลักษณะของอู่ซ่อมรถ และส่งมอบให้กับเทศบาลตำบลศิขรภูมิ เพื่อใช้ประกอบการยกยกร่างเทศบัญญัติของเทศบาลตำบลศิขรภูมิต่อไป **5) ขั้นตอนการติดตามตรวจสอบและประเมินผล** เป็นขั้นตอนที่เทศบาลตำบลศิขรภูมิ นำมาตรการด้านสุขลักษณะที่ได้จากเวทีรับฟังความคิดเห็นประกอบกับหลักเกณฑ์ทางวิชาการตามคำแนะนำของคณะกรรมการสาธารณสุข มาตรฐานอู่ซ่อมรถสีเขียว และแบบประเมินความเสี่ยงด้านอนามัยสิ่งแวดล้อม (checklist) ไปพิจารณาประกอบการยกยกร่างเทศบัญญัติเพื่อควบคุมกิจการอู่ซ่อมรถ และเมื่อเทศบัญญัติมีผลบังคับใช้แล้ว เทศบาลตำบลศิขรภูมิต้องมีหน้าที่ในการติดตามตรวจสอบตั้งแต่ก่อนให้ใบอนุญาตก่อนต่อใบอนุญาต และระหว่างประกอบกิจการ เพื่อให้ผู้ประกอบการอู่ซ่อมรถในพื้นที่ปฏิบัติตามข้อกำหนดด้านสุขลักษณะอย่างเคร่งครัด

ข้อเสนอแนะ ผู้ประกอบการอู่ซ่อมรถต้องจัดหาอุปกรณ์ป้องกันสารพิษที่ได้มาตรฐานให้กับคนงานในอู่ที่มีการเคาะพ่นสีรถยนต์และจัดทำห้องพ่นสีรถยนต์ที่ได้มาตรฐานและมีการควบคุมหรือบำบัดกลิ่นอากาศเสียจากการประกอบกิจการเพื่อไม่ให้ส่งผลกระทบต่อสุขภาพของประชาชนที่อาศัยอยู่บริเวณใกล้เคียง

เอกสารอ้างอิง

ศมกานต์ ทองเกลี้ยง สมชาย แซ่มชุกกลิ่น ศิริภาพร ภูโยฤทธิ์ อารยา อินต๊ะ. 2561. การประยุกต์ใช้รูปแบบการประเมินผลกระทบต่อสุขภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กรณีศึกษา : การควบคุมการประกอบกิจการอู่ซ่อมรถ เทศบาลตำบลศิขรภูมิ อำเภอศิขรภูมิ จังหวัดสุรินทร์. ศูนย์อนามัยที่ 9 นครราชสีมา กรมอนามัย.